

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la »Tipografia» H. Meltzer, Sibiu.

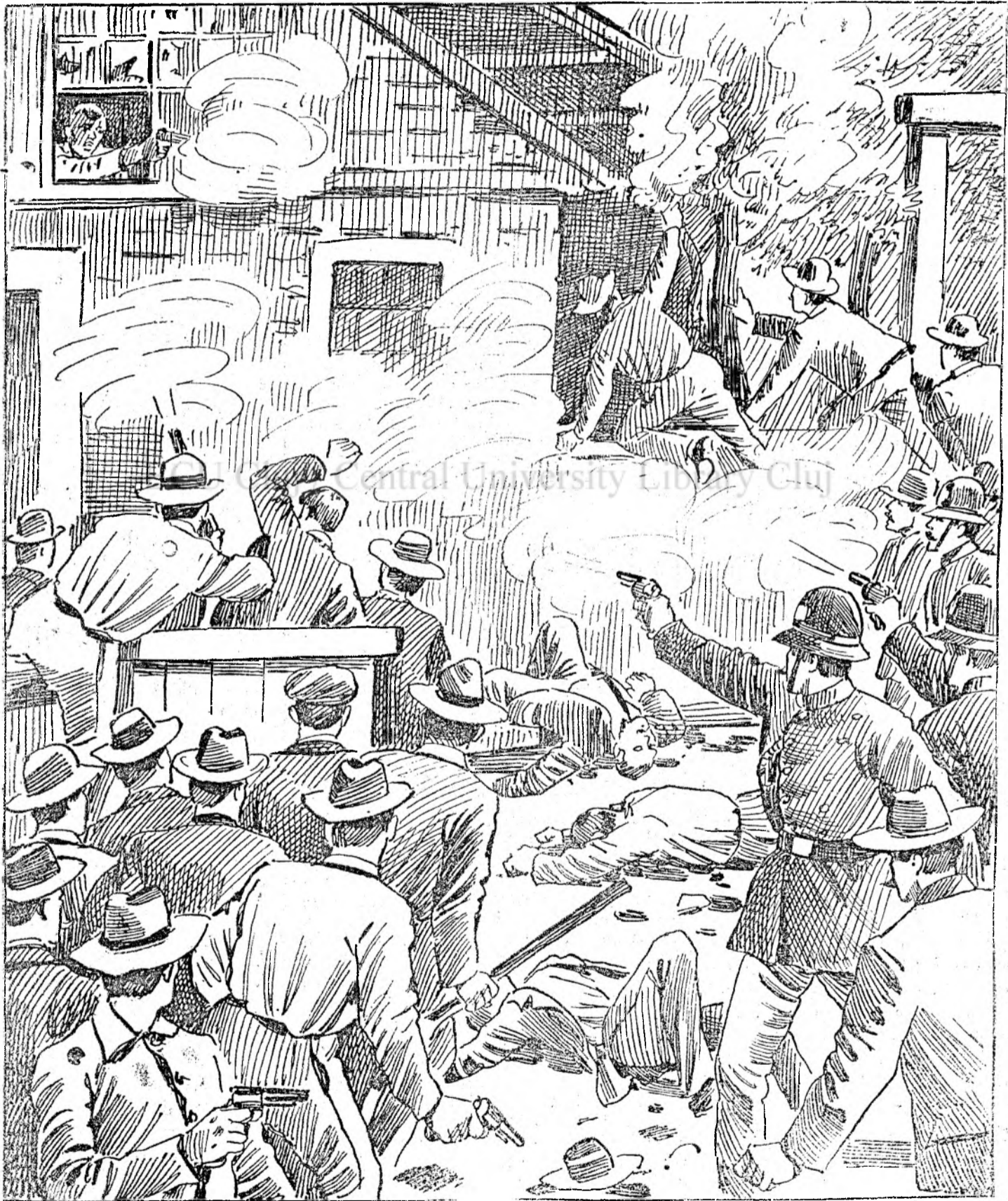
Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSEDATE:

se primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un țir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Luptă împotriva unui negru.

În un orașel din statul St-Louis, America de Nord, s'a iscat o formală luptă și răscoală de stradă din pricina unui negru, pe care poliția vroia să'l prindă. Negrul, vroid să scape să refugie în o casă și începu să puște din casă la stradă, unde pe lângă polițiști, să adună o lume de multe mii de oameni. Negrul nu încetă să puște, până ce oamenii infuriati li aprinseră în cap casa, arzându'l astfel de viu. E de însemnat, că negrul a omorât vre-o 10 și a rănit vre-o 13 oameni.

Chipul nostru înfățișează momentul, în care mulțimea infuriată dă foc la casă.

Noi — și ceilalți Români.

II.

În articolul premergător, cu acest titlu, am amintit lipsa de organizație a noastră și am accentuat, că ceilalți Români, anume frații noștri din *România* și *Bucovina* ne-au întrecut cu alcătuirea de însoțiri folositoare pe terenul *economic-comercial*, la care ne mărghinim de astă-dată.

Ca să vedem deosebirea și să putem face asemănarea între noi și ei, în articoliile ce urmează vom arăta înaintarea, ce au făcut-o ei întru a-și întemeia fel de fel de însoțiri, cari sunt tot atâtea cetății de întărire ale neamului și isvoare de bunuri materiale și de înaintare.

Să luăm întâi *România*.

Iată ce ni s-a spus, pe scurt, dar lămurit, în un articol publicat în „Călimdarul tovarășilor sătești” pe 1909 despre progresele tovarășilor din țara fraților noștri:

Țara noastră — să zice în articol — a cunoscut târziu binefacerea întovărășirii în viața gospodărească, (economică) și totuși astăzi ea are mai multe, mai frumoase tovarășii sătești de cât un mare număr de alte țări

Repeziciunea creșterii, dezvoltării arborului tovarășilor în România, să lămurite ușor.

Săteanul nostru a fost mai slab, și este încă mai slab, a avut lipsă multe, și mai are încă lipse mult mai multe, de cât plugarii altor neamuri! Săteanul nostru a simțit astfel mai adânc lipsa întovărășirii cu semenii lui!

De aceea nu trebuie să ne mire felurile tovarășii, ce au răsărit în viața satelor pe tot întinsul țării noastre!

Ce ivirea lor, a pătruns în gospodăria plugarului o rază de mângâiere și nădejde!

În anul 1908, mersul tovarășilor a fost cât să poate de îmbucurător.

După câte știm, în timpul de față, avem 2.423 bănci populare, 143 obștii sătești de arândare, 164 magazine (dughene) de consum și 8 lăptării, 52 tovarășii pe tru tăiatul pădurilor și vânzarea lemnului și 105 încă alte multe feluri de tovarășii, toate urmărind unul și acelaș scop: ajutorarea, ridicarea plugarilor!

Astăzi avem mai mult de 350.000 de familii țărănești, care stau la adăpostul, sub scutul tovarășilor.

În băncile populare, avem 50 milioane lei, bani adunați de locuitorii satelor și spre folosul vieții plugărești. Nu e puțin aceasta — când știm că acum 15 ani nu era o bancă populară sătească în țara Românească.

Și prin tovarășii, țărani noștri își chivernisesc viața, să deprind a cruța, încep a pricepe marele preț ce-l are banul în ziua de astăzi, și să nu uităm — să pătrund de acum înainte ca prin sforțările la olaltă, nu au nimic de pierdut, ci totul este de câștigat.

Lucrurile cele mai mici au adesea însemnătatea cea mai mare.

Tovarășii de lăptărie și cele de vânzarea ouelor ar trebui să nu lipsească din nici un sat.

Precum aproape în fiecare comună, avem astăzi câte o bancă populară, tot astfel trebuie să dorim ca toți plugarii să cunoască în vremea cea mai apropiată, câștigul ce-l pot avea prin tovarășii de lăptărie și cele pentru vânzarea ouelor.

Cum vedem, în România s-au întemeiat în vreme scurtă aproape trei mii de însoțiri sătești. Între cele 105 de deosebite feluri vedem însoțiri sau tovarășii de oameni pen-

tru agricultură, societăți de cumpărare, pentru procurarea de mașini agricole, grădinării, pentru vânzarea de ouă, de vii, ferestre etc.

Aceste au fost întemeiate până la începutul anului curent. De atunci numărul lor a sporit și va spori din an în an, căci oamenii dela sate tot mai mult să încredințeze de folosul însoțirilor, văd cu ochii, că ceea-ce nu poate face unul, isbutesc a face mai mulți împreună.

Și așa merg înainte, pe calea binelui. Harnici oameni, vrednici de toată lauda!

Și să nu gândim, că întemeietorii și propovăduitorii acestor însoțiri n-au dat de pedeci și de greutate. Nu greutatea pusă de stat sau de deregătorii, ci greutatea izvorite din lipsa de carte și de luminare a poporului, de unde apoi urmează nepriceperea și neștiința, cei mai mari dușmani ai înaintării.

Iată ce să zice în încheierea articolului de mai sus, fapte și constatări, cari să potrivească și la noi:

„Dacă am vorbit de puterea însoțirilor, să nu uităm și părțile slabe ale tovarășilor noastre.

Nu toți sătenii înțeleg pe deplin rostul întovărășirii! Cei mai mulți dintre tovarășii nici nu au putința să o înțeleagă: la 100 de săteni pin băncile populare 55—60 nu știe ceti și serie. Ei sunt osândiți și aci să fie conduși de alții!

De aceea, dela răspândirea luminei la sate, dela înființarea de școli și dela preoții și dascăli de omenie ai plugarilor, tovarășii-le așteaptă cel mai puternic sprijin.

„Școala, biserica și tovarășia sătească alcătuesc Sfânta Treime, care ridică gospodăria, aduce lumina în mintea și mângâierea în inima plugarilor români.”

Iată așa stă România în privința tovarășilor pe terenul economic-cultural, după o muncă de abia un deceniu (10 ani) și ceva. Cum vom vedea, ea este cu mult înaintea noastră.

În articolul viitor vom arăta cum stau în privința aceasta frații noștri din Bucovina.

Sibiu, 3 Septembrie n.

Ca prilejul sosirei nou alesului episcop de Caransebeș, Procv'oșia Sa Badescu precum și a ședințelor reprezentanței fundațiunii Gojdu, s'a prezentat la Escelență Sa mitropolitul o deputație, alcătuită din bănășeni fruntași ai diecezei Caransebeșului, rogându'l pentru sprijinul binevoitor cu privire la întărirea din partea guvernului a episcopului de Caransebeș.

Escelența Sa a promis, că va așterne actele de întărire cu o recomandare călduroasă și va cerca tot posibilul să aducă liniștea mult dorită în mult cercata dieceza.

Medici români la Pesta. Ultimele știri ne aduc vestea surprinzătoare, că este o minciună scornită de fițuici ungurești participarea celor trei medici români. V. Babeș să fi în străinătate, unde a luat parte la un congres medical în Bergen, al doilea este la moșia sa lângă București, iară Iean Păian nici nu există.

În general să constatăm, că congresul medical a suferit de astă dată un fiasco.

Un manifest al foilor noastre. În nr. foaiei noastre dela 2/15 August c. am arătat, cum însoțirea gazetarilor unguri a răspuns în doi peri gazetarilor francezi, cari au cerut să intervină în favorul celor acuzați în procesul de înaltă trădare dela Agram.

La lauda, ce o fac gazetarii unguri perciunați și neperciunați foilor ungurești, că ele au luptat întotdeauna pentru libertate și au osândit apărarea popoarelor — lucruri cari nu sunt adevărate — au dat un răspuns foile noastre de aici, publicat asemenea în gazetele franceze cu subscrierea foilor și în cari să demască minciunile gazetarilor unguri, cu date despre osândiri în temnițe etc. fără ca ziarele ungurești să fi protestat cândva contra acestui abuz și altor volnicii ale guvernelor ungare.

Acest manifest a stârnit mare mânie în tabăra șovinistilor îngâmfăți.

Earăș Apponyi.

Incurcătura devine tot mai mare. Corespondentul ziarului »Kel. Ert«, s' a avut o convorbire cu Apponyi. Corespondentul publică acum convorbirea avută, din care noi dăm următoarele declarațiuni foarte grave ale ministrului:

»Trebuie să vă declar înainte de toate, că este greșită părerea cum că ordinul în chestiune ar fi fost publicat de secretarul de stat Toth fără știrea mea. Afacerea s'a discutat în mod amănunțit încă înainte plecării mele, astfel că ordinul corespunde intențiunilor mele din toate punctele de vedere.

În ce privește partea esențială a chestiunii vă pot spune că rezistența bisericii române este lipsită de orice bază legală, pe când ordinul este strict legal. El să bazează pe legile existente. Eu nu pot înțelege revoltarea bisericii române, cu atât mai puțin cu cât prin ordinul meu să vor îndulci (?) câteva dispoziții mult mai severe, cari au existat până acum. Prin acel ordin să cere ca în clasele superioare ale școlilor de stat, învățământul religiei să se predea și în limba ungară.

Acesta este minimul pe care îl cerem în interesul statului ungar și la care nu vom renunța sub nici o împrejurare. Ordinul e conciliant și să va pune în vigoare așa cum este. Asupra detaliilor panerei în aplicare nu vă pot spune nimic. Repet însă că ordinul este legal.

Redactorul: »Credeți că lucrurile să vor petrece în ordine?«

Ministrul Apponyi (în ton energic): »Nu numai că cred aceasta, dar o să garantez!«

Vedem deci, că Apponyi carăș să întoarce, cum s'a întors de atâtea ori deja, căci comediant mai scârboș ca Apponyi nu există. Ca o nouă dovadă amintim aici spusele »Drapelul«-ui:

»Să ne gândim puțin înapoi, la ceasul când a venit acest guvern la putere.

»Deși țeara să afla în deplină criză constituțională, s'a gândit și acest guvern, ca toate celelalte, la împăcarea chestiei de naționalități. A mers și mai departe. A invitat chiar la sine pe fruntașii neamului ca să le asculte plângerile și dorințele.

»La invitare s'au prezentat ambii metropoliți, apoi fie ertatul Coriolan Brediceanu, d-nii Partenie Cosma, Dr. V. Lucaci și alți și au expus plângerile și dorințele neamului românesc.

»Ședeau noii miniștri ca la examen și ascultau și puneau întrebări, între cari unele de o naivitate adorabilă, dovadă viie, că nici idee nu aveau de ce lucru s'au apucat.

»Între toți părea cel mai interesat tocmai contele Apponyi, de al cărui rezort să țineau cele mai multe plângeri expuse la acea anchetă. Și da din cap și să minuna de șicanele ce le auzea și al căror rost nu-l putea cuprinde. Și atunci a repetit vorba sa celebră, pe care de altfel a și scris-o toamă într'un articol adresat Românilor, că numai oameni mici de suflet să apucă de chestii mari ca.. Impunșături de ac. El, omul mare, a pus în vedere

concepții mari, vrednice de un guvern mare, care își dă seamă de situație.

»Prin concepții mari de bărbat de stat a voit acum trei ani și mai bine să ducă la soluție chestia de naționalități, condamnăm faimoasele ordonanțe ale lui Lukács, pe cari le considera nelegale și neconstituționale, ca și noi«.

Credem, că nu mai este lipsă să mai adaugem multe. Vom vedea, ce poziție vor lua capii noștri bisericești.

GRECIA.

Am amintit în rândul trecut, că Grecia e sguduită de niște revoluții interne, cari ușor pot să o spargă, ca pe o besică de săpun. Vre-o săptămână a fost apoi liniște la aparență, dar acum ne vin știri tot mai îngrijorătoare.

Să anunță, că o parte a armatei a răsculat și a pornit împotriva Ateinei, capitala țării.

Abea după multe capacitări au a fost înduplecați ofițerii să nu înceapă un război civil al cărui urmări ar fi de neprevăzut.

S'a restabilit deci pe un moment pacea, însă ofițerii stăruie din răsuputeri pe lângă dorințele lor cari sunt: Delăturarea din armată a tuturor membrilor familiei regale, astfel și a moștenitorului de tron, închiderea parlamentului pe un timp mai îndelungat și o poziție mai energică pentru Creta.

Ca urmare au avut aceste mișcări că doi principii și-au și dat dimisia din armată. Să zvonește, că însuș regele cu întreagă familia va abdice și să va depărta din Grecia. Faptul acesta arată cât de gravă e starea Greciei.

Minciunile ungurești.

Sub titlul acesta cetim în foile din România următoarele:

Se știe că medicii unguri au pretins că în România este interzis preoților catolici să predice și să spovedească în limba maghiară.

În ce privește spovedania afirmația ungarilor este o prostie, de oareca

nu poate să știe nimeni în ce limbă să face spovedania nefiind de față de cât păcătosul și preotul.

În ce privește interzicerea limbii maghiare în predici, iată declarațiile făcute de un înalt preot catolic, ziarului »La Roumanie«.

Fiind întrebat dacă e adevărată afirmația ungarilor, preotul catolic a răspuns.

— »Nici odată, absolut nici odată vre-un guvern, ori care ar fi fost compunerea lor politică, n'a căutat să împedice libertatea cultului. Ungurii sunt nebuni, că pretind asemenea lucruri. În bisericile noastre să predice în toate limbile, în franțuzește ca și în nemțește și în ungurește și încă odată o repet, guvernul nu s'a spăriat. Și pentru că ungurii susțin ast-fel de minciuni puteți să spuneți că există în București o școală catolică ungurească, unde toate cursurile, începând cu catechismul și sfârșind cu gimnastica să predau în limba maghiară.

Ungurii, cari întrețin această școală și care costă destul de scump pe guvernul unguresc, trebuie să știe acest lucru. O școală catolică franceză oficială nu există, pe când una ungurească da. Nu e așa că ungurii sunt binevoii să vorbească de intoleranța românilor? Căci guvernul român tolerează această școală cu risicul chiar de a aduce desbinarea în clerul catolic din București, latin, german și francez, care nu văd cu ochii buni preponderanța elementului unguresc«.

Ce mai au de spus ungurii?

Impresiuni din Seliște.

— Plecați la ora 4 și jum. Îmi pare, după vre un ceas de drum ajunserăm în mult dorita localitate. Ne lăsarăm repede sacii de voiaj la »Hotel Comunal« și străbăturăm târgușorul pentru a merge la »Netedu«, unde avea loc serbarea »Tinerimei studioase române«.

Puțină lume în drumul nostru.

Pe ici pe colea, la câte-o poartă, pe laviță afară, stăteau bătrânele pri-

vind, sau discutând, și care, la al nostru »bună ziua« întrebau curioase: »dar d voastră de unde sunteți?«

Și când aflau că suntem tocmai dela București, sau din »țară«, ne salutau cu un: »Bine-ați venit pe la noi«!

— Iar noi, urmându ne calea, ridicând mereu la deal veseli de viața cu care eram întâmpinați, după vre-o 20 de minute ajunserăm la »Netedu« un mic platou aranjat pentru serbări câmpenești, pe o muche de deal împădurit.

Aci un furnicar de lume! Să pare că toată suflarea omenească de prin împrejurimi venise să ia parte la această sărbătoare națională.

Haina civilă orășanească, împreună cu puținele rochii soșite de pe la Sibiu, cât și mohorâta uniformă militară ungurească, în care erau îmbrăcați mulți din Români, contrasta cu pitorescul costum național al mândrelor, minunatelor și mult frumoaselor Seliștence.

Și în adevăr, mult is mândre și frumoase fetele din Seliște, ca și cele din Râșinari, Poiana, Ocna etc.

Faima, de care să bucură aceste localități în privința frumuseții femeilor, a făcut și face pe mulți vizitatori din țara noastră și d'aiurea, cari merg la Sibiu, să se repedă vre-un ceas, cel puțin, și pe la Seliște.

Și nicăiri ca la o serbare câmpenească, nu să poate convinge streinul că în adevăr »Natura« a privilegiat acest colț de pământ românesc acordându-i favoarea de a poseda pe mai toate fetele frumoase.

E ceva caracteristic în figura și portul lor. Din toată a lor ființă să degreșeză o noblețe deosebită.

Unele din ele, mai cu seamă, prezintă atâta drăgălășie și finețe în trăsăturile feței, în cât fără să vrei te apropii de figura unora dintre d șoarele noastre dela oraș, care, spre deosebire de Seliștence, își petrec tot timpul în pension sau acasă, lucrând ori pictând tablouri cetind sau cântând la clavier oare întregi,

— Tată, dacă eu nu voi omori balaurul și nu îți voi aduce portocale, altul nu va fi în stare să o facă; deaceia poruncește la toți supușii tăi și la toți casnicii tăi, precum să fie știut ca cu toții să se adune mâne să vază capul balaurului și să se minuneze cu toții de isbânda mea.

Și de bucurie mare ce avea împăratul, porunci să se îplinească toate după dorința lui, și se adună mulțime mare și toți așteptau cu multă nerăbdare să vază ce va fi.

Ear a doua zi de dimineață, cum să scula împăratul, porunci credincioșilor lui să meargă repede în grădină și să vază ce s'a întâmplat, și uite, mergând ei după porunca lui, aflară pe bietul fecior de împărat în un colț al grădinei, speriat ca vai de el, și tremurând de-i clănțăneau dinții în gură și mergând ei și pe la portocal, găsiră numai frunzele pe el, iar din toată lauda cea mare a feciorului de împărat, el remase numai cu rușinea, și de scârbă și de necaz, nu zic, poate chiar și de frică, să puse în pat și zăcu trei luni de zile. (Va urma).

FOITA.

Portocalul și Balaurul.

— Poveste. —

Au fost, au fost... dacă n'ar fi fost, nu s'ar fi povestit.

Era odată un împărat, de mult, de mult, pe când să potcovea puricele cu nouzeci și nouă mâji de fer la un picior, de sărea în naltul cerului și tot i să părea, că e ușor, pe rând trăi moș Statu-Palmă-cot, pe vremea lui Sfărmă-peatră și alui Strămbă-lemne.

Și împăratul acela era mare și bogat, cu oști multe câtă frunză și earbă, de nu le mai putea număra nimeni; avea palaturi mari aurite, ear ograda lui eră țintuită toată numai cu argint.

Pe lângă alte multe minunății, mai avea și o grădină, era un portocal mare și frumos, care ziua înflorea și noaptea să cocca, dar din poame împăratul nu să învrednicise să guste, fiindcă un balaur mare venea

în toată noaptea, le culegea și să cam mai ducea cu ele.

Nu zic, puseseră împăratul fel de fel de străji, oameni voinici tot unul și unul, dar geaba, căci când venea balaurul cu o falcă în cer și cu una în pământ toți fugeau deși scoteau ochii și să tupilau de le era mai mare frica.

Ajunseseră acum bietul împărat, de dorul portocalelor, de să usca pe picioare din zi în zi, văzându-l cu ochii, de și era mai mare milă.

Mai avea împăratul și trei feciori, nați, voinici ca niște brazi, mândri și frumoși, din care cei doi mai mari erau aprigi și iuduli, crezând că alții nu mai erau ca dâșșii, și avea o ură de moarte pe fratele lor cel mai mic care îi remase moștenire mai mare, și căntau fel de fel de chipuri, ca să-l omoare, și îl tot păreau la tatăl lor, dar acesta cunoscându-le gândul cel rău, era tot măhnit văzând atâta vrajbă între fii lui, și totdeauna cănta să-l spere pe cel mai mic, fiindcă tatăl lui știa că era bun, curat la inimă și totdeauna supus voințelor părintești, cum trebuie să fie, ori și cine cu părintele lui.

Intr'o zi, feciorului celui mai mare îi veni în minte de să duse la tatăl său și îi zise:

departe de arșița Soarelui și bătaia vântului, și care domnișoare, chiar la preumblare nu ies de cât cu »Careta« sau cel puțin cu trăsura.

Da! obrajii acestor fărâncuțe par al unor inocente fetițe de pension, care bine înțeles n'au învățat marea artă a picturii moderne, practică pe o cale atât de întinsă de »coconițe« în actuala noastră societate internațională!...

Iacătă-le: să țin la braț; unele stau și privesc, altele să plimbă în jurul locului de dans cu cavaleri alături ca la bal; iar eu retras de-o parte le studiez și le admir.

Mai toate sunt brunete, cu fața albă, obrajii trandafirii și părul negru; prea puține cu ochii albastrii — mai toate cu ochii negri sau căprui închis, — vii și gata să-ți pătrundă în suflet și să-ți fore inima. Unele mai vorbărețe, altele mai tăcute și cu privirile discrete; toate însă cu zâmbetul pe buze.

Și toată a lor ființă cadrează admirabil cu portul lor național, pe cât de simplu, pe atât de neîntrecut; ambele fote negre lipsite de flori, sau prea puține brodate cu fir; cămășile albe ca zăpada lucrate numai cu arnici negru.

— Deși am văzut multe și variate costume de-ale noastre naționale, unele foarte frumos și bogat lucrate, și pe care le-am admirat cu mult drag în toate ocaziunile, dar drept să spun nu-mi aducă aminte să mă fi răpit vre-unul ca acestea.

Na știu iarăși dacă colorile cele vii — roșul și albastru, — ce predomină la cele mai multe din costumele noastre naționale din țară, ar cădea tot așa de bine și de frumos pe trupul mlădios al mândrelor Seliștence; ceia ce afirm însă, e că dragălașele femei și fete de prin partea locului au meritul de a fi știut să aleagă pentru îmbrăcăminte lor națională, colorile cele mai nobile și cele mai calde: — albul și negru — cari împreună cu simplitatea, armonizează perfect cu pielea albă a obrajilor lor roturzi și îmbujorați ca piarsicile cele pârghuite, obraji ce fiecare știe să și-i ascundă de arșița Soarelui

îndrăgostos, sub caracteristicile lor pălării de paie.

*

Dar... minunatele Seliștence mi-au furat cu totul șirul povestirii...

— Încă dela intrare, făcărăm cunoștința simpaticului și mult inimosului president al Comitetului de inițiativă, cu studentul în medicină: Moisin dela universitatea din Cluj, și care ne primi foarte draguț.

Serbarea începută încă de pe la orele 3 p. m. să continue cu multă însuflețire până pe la orele 8 de seară; lăutarii cântau mereu la valțuri și la hore, la sârbe și la învărtite — dans destul de amuzant pentru cei ce-l știu, — iar perechile jucau, jucau neobosite, fără să observe în înfierbântea lor că Soarele dispăruse de mult depe orizont și că șireata noapte încet, încet își întinsese zăbranicul ei negru și peste frumosul platou »Netedu«, învăluind pe dănțuitori într'un clar obscur — tainic și misterios...

Dar de-odată muzica tăcu și semnalul de plecare fu dat; publicul începu să se resfire în cărduri; universitarii după ce invită cu multă dragoste pe toți colegii străini la masa cea comună studentească dela »Școală«. Să aranjează în coloană de marș, la care ne alăturăm și noi musafirii. Și pornirăm la vale spre școală.

Tot drumul a fost parcurs în cântece.

S'au cântat în cor însă cântece de acelea ce traduc starea sufletească și spiritul unui întreg popor, toate aspirațiunile unui întreg neam, au intonat cântecul cântecelor noastre, imnul »Deșteaptă-te române«. Cu o însuflețire și cu un avânt de care numai o tinerime conștientă poate fi dotată; l'au cântat cu tot focul sufletului lor îndurerat, amărât, dar și înverșunat...

*

Dar iată-ne și la cina cea frățescă dela școală.

S'a mâncat ca după joc tinerește, s'a închinat din toate părțile studențește și s'a ciocnit paharele frățeste în cea mai deplină armonie.

După masă serbarea să continue cu bal în marea și spațioasă sală de serbări a școlii.

Perechi nenumărate alunecau în zbor pe parchetul lucios sub magicele acorduri ale orchestrei naționale.

Să dansă până la 5 a. m. când publicul să despărți iar noi ne odihnim până la orele 10 a. m., și cu trenul de 11 pornirăm la drum încântați de petrecere și ducând cu noi amintirile cele mai dragălașe despre gingașele surori Seliștence precum și salutările ale mai calde ale colegilor de dincolo către frații și colegii lor din țară.

D. Teodorescu.

Din Basarabia.

— »Neamul Românesc« primește următoarea scrisoare din Basarabia: —

»Cred că-mi fac o datorie a arăta viața fraților răzleți, despre a căror soartă știu atât de puțin, și cari de 32 de ani bșau veninul suferințelor amare, neștiind ce-i bucuria, pe ale căror frunzi durerea a săpat urme adânci și ale ale căror cugete găsesc dulcea alinare în divină speranță. Sufletele lor atât de chinuite au avut o clipă, în care fericirea le-a cuprins, în care entuziasmul le deșteptase o viață trecută, a cărei dulce amintire să șterge numai trecând în noapte eternă...

»In asprimea vieții lor amare, rare ori inima, nobila inimă românească, a tresăltat cu atâta bucurie, când din coardele scripcii unei orchestre românești din Huși, stabilită la Cahul, curgea în unde duiosă doina, frumoasa doină, părea că Domnul și-a revărsat divină-i mângâiere...

»Nu voi uita ușor această scenă, ce-a stăpânit un moment sute de suflete, care în acest izvor își înecaseră amarul. Nu trecu mult, și, după câteva melodii românești cu scelaș farmec aproape, veni rândul maiestrosului »Deșteaptă-te Române«, care căzu ca scânteia unui fulger asupra acelei duiosii; o adevărată beție de entuziasm.

»Dacă în mijlocul acestor suflete zbuciumate dorul de patria ar fi mai puternic sădit, prin o mișcare națională mai vie, nu așz lentă ca până în present, poate că, într'un viitor mai apropiat sau puțin depărtat, s'ar putea avea o cale deschisă spre a lupta pentru redșteptarea națională.« — P. M.

Poesii populare.

Din Beiu.

Culesse de D. Luca, inv.

Nevastă sufletul meu
Cându-i vedea curcubeu
Roagăte lui D-zău
Să te scape de cel rău
De bărbatul nătărău.

Frunză verde frunzuliță
Ia-mă lele sluguliță
Că te-oi slugi cu credință
Dimineața de-ascultare
Și sara de desmerdare.

Frunză verde frunzuliță
Ca ne-om face mândruliță
Ne-am iubi, nu ne-putem
Ne-am lăsa, nu ne-ndrumăm
De luat suntem departe
Ca și Clujul de Orade.

Cina trace pe uliță
Trandafir și frunzuliță

Trandafir — bădițul meu
Frunzuliță voiu fi eu.

Străină-s doamna străină
De nici apa nu mă mână
Că să știu că m'ar mână
Chiar în mijloc m'aș țipa
Să mă ducă 'n țara mea.

Câte flori pe vale 'n sus
Toate cu badea le-am pus,
Câte le-am pus pân' la prânz
Toate bine mi sa prins,
Câte le-am pus pân' la cină
Au săcat din rădăcină.

Dute dor în țeri pustii
La mine să nu mai vii,
Dute dor cu stelala
Nu-mi amări zilele.

De țiș dragă bade dragă
Da nu, eacă lumea-i largă,
Înșală murgul și alsargă
Și-ți căuta una dragă

Care-i cu costiță neagră
Io-s cu păru gălbior
Și-s draguță tuturor.

Frunză verde mărăcine
Plânge inima în mine,
Pe dalba fețele mele
Ochii-mi varsă lăcrămele
Plânge-ți ochi neîncetat
Dacă samă n'ați băgat
Cu cine v'ați măritat.

Io m'oi duce cu dor dulce
Unde-i drumu în rescruce
Și de-a fi din lumea-afară
Că mi inima amară.

Fetelor draguțelor
Ce vă fac, da nu vă plac?
Am cerut păhar de apă
Și mi-ați dat gura de-odată,
Am cerut păhar de vin
Voi mi-ați dat gura deplin!

Poamele căzute.

Nu puțin născz 'i-se face economului, când vede, că multe din poamele lui cad, până încă nu s'au copt bine. De multe ori însă el însuși poartă toată vina. E adevărat, că în contra unei vijelii, care doboară nu numai poamele, dar rupe crengi întregi, nu ne putem apăra. De va lua însă în mână poame căzute pe timp liniștit și va observa în coaja celor mai multe găuricea săpată de vermele (larva), care le pustiește, să știe, că vina e a lui: n'a cules omidele de loc, ori cu prea puțină grijă și neapărat de lipsă să le mai rărim crengile ca să poată crește cele rămase cu atât mai bine. Pentru-că o cerință de frunte a pomăritului zice: fiecărui pom să 'i lăsam numai atâtea poame, câte poate birui. Cât de simplu ni-se pare legea aceasta, totuși e călcată de cei mai mulți. Dacă stau poamele așa de îmbulzite, încă nu le pot ajunge razele soarelui, rămân îndărât în devoltarea lor. Sunt poame crescute în umbră, cari n'au nici mirosul, nici gustul, ce l-am putea aștepta dela ele. Răbindu-le, să fac și mai mari și mai gustoase. Nefăcând lucrul acesta, nu numai că n'avem poame bune în anul acela, dar ne stricăm pomii și pentru anul viitor, căci ei trebuie să 'și consume toată puterea pentru de a putea hrăni cât de cât mulțimea poamelor, cu care sânt încărcăți, și urmarea e, că în anul următor avem poame puține sau de loc.

Când sunt poamele coapte? Și în privința aceasta sunt mulți nedumeriți. Înainte de toate trebuie să facem deosebire între cele ernatice. Cele dintâi sunt bune numai mâncate curând după-ce le am luat din pom. Cele ernatice trebuie să zacă însă câțiva timp, ca să ajungă a avea gustul și aroma trebuincioasă. Dar și cele ernatice, luate fiind prea curând, rămân ca poamele căzute: fără gust, fără aromă. Îndată ce ar observa un producător de poame lucrul acesta, să folosească poamele acestea ca și pe cele căzute.

Poamele căzute să pot folosi în două feluri: sau facem din ele oțet sau compot.

Mai ușor să face un oțet minunat în modul următor: Poamele zdrobite să așază într'o cadă, în care turnăm atâta apă, ca și după-ce le acoperim cu un fund de bute îngreunat cu petri, ele să rămână tot acoperite cu ea. Vasul îl punem la un loc cald, ca să dospească poamele.

După câțiva timp le tescum și mustul îl turnăm într'o bate curată, neafumată cu puțioasă. Și vasul acesta trebuie așezat într'un loc cald sau cel puțin neamenințat de îngheț. Batea trebuie ținută totdeauna plină până la vrană și observând că scade, adăugem oțet tare. Ca să nu între necurățenii, punem pe vrană o scândurice, pe care o întepenim ușor cu două cuișoare. Așa tractăm cu oțetul cam o jumătate de an, până când înceată ferberea, adică nu mai auzim nici un șgomot în bute. Dacă vrem să limpezim bine oțetul, punem în el făină de oase arse, o lingură la o literă. După-ce 'l-am mestecat bine, îl lăsam să se așeze și 'l străcurăm apoi printr'o strecurătoare simplă. Dacă vrem să 'i dăm un miros cât să poate de plăcut, li adăugem câte-va boane de smeură ori de mure negre. În felul acesta căpătăm un oțet foarte gustos, sănătos și estin.

Compotul (lictarul sau miera) de poame căzute e în cele mai multe cazuri cu mult mai bun ca cel făcut din poame coapte, pentru-că cele dintâi conțin acreli și materii aromatice cu mult mai multe. Mierea să face în modul următor: Poamele le tăiem felii și le ferbem adăugând foarte puțină apă până-ce le putem străpunge și cu un fir de pai. Le punem apoi într'o pânză curată și le stoarcem. Mastul, ce 'l căpătăm, îl amestecăm cu zahăr zdrobit, până la $\frac{1}{4}$ kg. de literă, și 'l ferbem a doua oară luând în continu spuma, până când o picătură căzută pe o farfurie d. e. să poate lua de pe el fără să lase vre o urmă. Mierea să bagă apoi încă caldă în vase de sticlă, pe care le legăm bine la gură, ca să nu poată intra aerul la ele, și le așezăm la un loc aeris.

Mierea aceasta, care e foarte gustoasă, nutritoare și sănătoasă, con-

stitue un nutremânt cum nu să poate mai bun, mai cu seamă pentru copii.

În economie economul și econoama care 'și pricep lucrul, nu află nimic, ce nu s'ar putea folosi.

SFATURI.

Smulgerea penelor la găște. Aceasta să face de două și chiar de trei ori pe an. Găștele cele tinere să smulg îndată ce le-au crescut deplin aripile și la smuls penele es svântate, va să zică nu să arată de loc sânge. La smulsul dintâi, mai cu seamă, să se urmeze cu cruțare și grijă. Cu acest prilej se smulg numai penele dela piept și foale. Cele de pe de laturi, cele de sburat și cele deasupra șoldurilor, pe cari zac aripile, nu să smulg, căci cu chipul acesta găștelor li să târăsc aripile.

Înainte de smuls găștele sunt de a să scâlde în apă caldă și după smuls câțiva timp trebuiesc ținute la căldură și bine nutrite. Penele dintâi sunt foarte mici, mult mai bune sunt cele din smulsul al doilea, când o găscă dă până la 125 gr. de pene.

În Septembrie să întâmplăm smulsul al doilea. Găște bătrâne să smulg de câte trei ori. Din Octombrie și până la sfârșitul lui Aprilie — adică cât ține frigul — nici la o întâmplare să nu să smulgă găștele.

Sămânța de crastaveți. Sămânța de crastaveți căpătăm ușor în modul următor: Crastaveții copti bine și îngălbiniți pe deplin li lăsam să zacă câteva zile, li tăiem apoi dealungul și împingem cu degetul cel mare miezul, în care e sămânța, într'o oală. Aici li lăsam 8—14 zile și și mai mult, până ce s'a putrezit miezul. Spălându 'i necontentim cu apă curată, pe care mereu o golim, după ce s'a murdărit, să curățăm sămânța, pe care o așezăm apoi la un loc ferit de vrăbii, să se usce. Sămburii cei săci să varsă deodată cu apă, când cu spălatul lor.

VESELIA.

— Foia glumească a Foii Poporului. —

Șloim și darul.

Șloim jidan ca fiecare
Își avea cărcima 'ntrun sat,
Dar norocul cum să pare
Pe el de tot 'l-a uitat.

Căci erau cumiști țeranii,
Ce 'i jidanul cunoscură:
Deci țineau în pungă banii
Și nu 'i dau pe beaură.

Amărit și rupt de lipsă,
Șloim își trage peri din barbă.
Și cătră nevastă zice:
— Sali leben! Sali dragă!

»Noi trăim în sărăcie,
»Iehova nu ne ascultă,
»El de noi nu vrea să știe
»Cu nimic nu ne ajută,

»Un gând bun mi-a venit mie:
»Eu mă pun și scriu o carte
»Lui Iehova, ca să știe
»Că trag în lipsă de toate.

L'oi ruga cu umilință
»Că din cer de unde șede,
»Să 'mi trimită o dăruință
»Bani, ori ce 'i mai bun că vede.

Nici nu perdu timp de geaba
Scrie o carte, o dă muierei,
S'o ducă, s'o pună 'n grabă
'N vârful »dealului cu perii.

Șloim își făcea judecată
Că vârful de cer e aproape,
Și Dzeu vede 'ndată
Cartea și trista lui soarte.

Pretorul din întâmplare
Având lucru 'n acea parte,
Vede'n margine de cale
Adusă de vânt o carte.

Deci oprește și ia cartea,
Să-o citească să știe

Dar de geaba 'și bate mintea
Căci e scrisă jidovește.

În oraș cu el o duce
Caută-un rabi, care știe,
Și să roagă să 'i esplice
Ce 'i scris pe acea hârtie.

Rabi ia scrisoarea 'n mână,
O citește cu atențiune,
Apoi la un loc o-adună
Și cătră pretorul spuna.

Că Șloim e în lipsă mare
Și cartea este menită
Lui Dzeu ca rugare
Ceva din cer să 'i trimită.

Pretorul om bun, ce poate
Bagă mâna 'nbuzunar
O bancută de cinci scoate
Și-o trimite lui Șloim dar.

Șloim ia banii și grăiește:
— »Vezi tu Sali! vezi tu dragă!

»Iehova încă greșește
»Când face vre-o bună treabă.

NOUTAȚI.

— **Congresul medicilor.** Comitetul ceh al congresului internațional al medicilor a ținut o ședință în care s'a hotărât ca medicii cehi să nu participe la congres. Profesorul Pezina a comunicat că medicii bulgari, sloveni, sârbi, croați și ruteni vor lipsi de asemenea de la congres. Despre atitudinea medicilor ruși încă nu s'a știut nimic precis. Dintre popoarele slave numai polonii vor lua parte la congres. Medicii cehi vor publica un memoriu, cătră toți medicii străini, în care vor indica motivele absenței lor.

— † Dr. I. T. Mera, medicul din Carlsbad, cum anunță »Tribuna«, a încetat din viață în Viena. Doctorul Mera era un bărbat în floarea vârstei, s'a distins atât ca medic, cât și ca scriitor de valoare. Volumul său »In lumea băzmelor« i-a câștigat un loc de onoare în literatura românească. Odihnească în pace!

— **De ale țărănilor ruși.** În apropiere de Cascov, în Polonia rusească, țărăni din împrejurime au dat năvală asupra spitalului de holeră nou întocmit, l-au dărâmat, pe medici i-au alungat, iar pe bolnavii de holeră i-au dus pe la locuințe. Țărăni cred, că spitalul nu-i altceva, decât pricina epidemiei.

— **Colera în volaj.** Pasagerii acceleratului, care venind în Lemberg mergea spre Viena au fost martorii unei scene care ia vârstă în groază. O rusoaică venindu-i rău a fost debarcată la o gară unde medicul gării a constatat — colera. Iși poate lesne oricine închipui trica dintre călători pe urma acestei vesti.

— **Cantitățile grâului cultivat în lume,** sunt, după o statistică engleză de curând publicată, următoarele, socotite în quarteri (măsură engleză, un quarter = 293,79 litre):
 În 1904: 403,935—, în 1905: 425,930—,
 în 1906: 444, 690—, în 1907: 410,745—,
 în 1908: 407,065—, în 1909: 428,770 de quarteri.

— **Marș forțat.** Un detașament de soldați a făcut la Crivosci (Croația) un marș forțat de 11 oare, dela 4 dimineața până la 3 după amiază, în care timp soldații n'au primit nici apă, nici mâncare afară de o ceașcă de cafea neagră, ce li s'a servit la oarele 4 dimineața. 13 ofițeri 200 de soldați s'au îmbolnăvit, 1 rezervist a murit de insolație. Autoritățile militare au ordănit o anchetă contra comandantului acelor trupe.

— **Atentat cu o mașină infernală.** Căpitanul Mátyássy Z. din Cașovia, a primit

- »A trimis la pretor darul
  - »N'a știut cine-i pretorul,
  - »C'ar mănăcă banii cu carul
  - »Și dă'n litră cu piciorul.
  - »A trimis multe de toate
  - »După a mele rugăciuni
  - »Și pretorul ochi-'mi scoate
  - »Nu mai cu aști cinci zloști buni«.
- N. Tr.

PREȚUL CUSTURII.

Un Țigan iură o custură dela un Român și o băgă în tureatca ciobotei.

Românul, văzând că-i lipsește custura, s'a legă de Țigan, care venise acolo de curând. Dar Țiganul mânca lut și pămînt că nu știe de custură. Il caută Românul în toate părțile, dar n'o găsește. Atunci il pune la jurământ pe Țigan și-l duce înaintea popii. Popa il înșenunche pe Țigan și prinde a-i citi. Il citi jurământul și-l sili pe Țigan să dea o oca de luminări la biserică, pentru furtușagul ăsta.

Țiganul auzând oslada popii, scoate custura din tureatcă și o întinse popii zicând: Dar bine părinte! face aceasta o oca de luminări? Ia-ți-o naibii! — Și svirli Țiganul custura Românului.

zilele trecute un pachet, pe al cărui fraht era notat ca expeditor, giuvaergiu Baruch S. din Budapesta Căpitanul nu comandase nimic și era foarte curios să știe ce va conținea pachetul. A desfăcut cu băgare de seamă lădița de lemn, în care a găsit o cutioară de mahagoni învălăită cu îngrășare în hârtii, în pachet n'a aflat cheia cutiei și a încercat să o desfăcă cu un cuțit, dar în momentul acesta cutia a explodat, producând o detunătură puternică în urma căreia toate geamurile casei s'au spart. Printr'o fericită întâmplare căpitanul s'a ales cu răni ușoare, produse de schijele cutiei și cu părul ars.

Poliția a deschis o severă cercetare pentru a afla originea infernalei mașini și a pus un premiu de 50 coroane pentru cel ce ar putea da indicii în cauză.

— **Producția de vin din acest an și prețurile vinului în Ungaria.** Negustorii de vin au început foarte de timpuriu manevrele lor obicinuite, răspândind vesti că în acest an are să fie o recoltă îmbalsugată de vin, care va întrece mult pe aceea a anului trecut. Scopul lor este să înduplece pe ceice au depozite de vin să le desfăcă și să scadă prețul vinului.

Adevărul e că atât înghetul din toamnă cât și cel din primăvară, nu mai puțin grindina au făcut pagube foarte mari în vii, cari în unele locuri s'au evaluat la 30—40%, apoi peronospera și alte boale au început a pustii în foarte multe locuri, așa că în cazul cel mai bun recolta acestui an abia va putea fi mijlocie.

»Rev. Ec.«

— **Pentru învățătorii noștri.** Planul de învățământ edat de ministru pe baza Art de lege XXVII/1907 dă limbii maghiare o extensiune foarte mare în raport cu limba maternă și celelalte obiecte de învățământ. Învățătorul va putea satisface recerșințelor din plan, fără să neglijeze recerșințele generale ale învățământului, numai având manuale acomodăte împrejurărilor în care e adusă școala noastră prin acest plan.

Ținând cont de recerșințele planului ministerial și de trebuințele practice ale școlii noastre, fără să abandonăm principiile pedagogice, subscrișii am compus cărțile de cetire pentru școlile noastre populare, prelucrând materiile literaturii pedagogice după trebuințele practice ale școlii în situația de azi. Nizuința noastră a fost să ușurăm lucrarea învățătorului și a elevului, dându-le materialul din diferitele obiecte de învățământ la oaltă și prelucrat după trebuință.

Cărțile noastre au primit și aprobarea ministerială și anume: Abecedarul sub Nr. 14284/1908, Cartea de cetire pentru anul al II-lea de școală sub Nr. 99113/1908, Cartea de cetire pentru anul al III-lea de școală sub Nr. 61238/1909. Cartea de cetire pentru anul al IV-lea apare la începutul anului curent școlar. Vă anunțăm aceasta cu observarea că aceste cărți, pe lângă rabatul obicinuit, s'au pot procura dela autori din Săliște (Szeben m.) sau dela Librăria arhidiecezană în Sibiu, și anume: Abecedarul cu 40 fil., Cartea de cetire pentru anul al II-lea 50 fil., pentru anul al III-lea 60 fil. și pentru al IV-lea 70 fil. Săliște, în 1/14 August 1909. — Dumitru Lăpădat, dir. și inv. Dr. Ioan Strois, protopresbiter, Iuliu Crișan învățător.

— **Mulțămită publică:** Domnul Ioan Mondoc din comuna Tău (Tohát) p. u. Păuca a dăruiț sf. noastre biserici gr-or. din Sebeșul inferior o cruce cu Restignirea Domnului în preț de 15 cor. pentru care i s'a aduce aceasta mulțămită publică. Sebeșul inf. 13 Aug 1909. — Toma Doican paroch gr-or.

— **Inmanuarea grabnică a depeșilor.** Ministrul de comerț a adresat de curând cătră toate direcțiunile poștelor și telegrafului o ordinațiune referitoare la inmanuarea grabnică a depeșilor. Ministrul a invitat direcțiunile să îndrume organele lor subalterne de a transmite și inmanua prompt și conștientios depeșile intrate. Întârzierile nejustificate ministru amenință a le pedepsi cu asprime. Reclamațiile făcute de particulari, direcțiunile sunt obligate a le cerceta amănunțit, a delătura piedecile și ev. a porni cercetare disciplinară contra funcționarilor vinovați de neglijență.

— **Emigrare cu prapori.** O emigrare curiosă în felul ei s'a anunțat din slovacime,

în Galiția învecinată sunt anume mănăstiri, unde s'au fac peregrinații și astfel, cu prilejul unui peregrinaj, la mănăstirea Pațlavcsa, vre-o sută de însi s'au folosit de ocaziune și au emigrat sub prapori, cântând și rugându-să, trecând în Galiția și de aci la Bremă.

— **Om zidit.** Din satul Orovce (Rusia) ne vine carăși o știre groznică. O păreche tânără ziduse pe unchiul lor, ținându-l astfel prins 5 ani de zile. Lumei spuneau, că a plecat la America. Motivul acestei fapte este firește carăși iubirea de argint.

— † **Elena de Iacobich.** După scurte suferințe a reposat în Caransebeș d na Elena de Iacobich, în etate înaintată. Răposata a fost model de virtute împodobită cu o desinteresată iubire de neam. În timpul din urmă a fost mult cercată pe urmă luptei purtate împotriva lui C. Burdea. Suferia de mult de inimă care i-a și adus sfârșitul. Odihnească în pace.

— **O emoționată procesiune la Mesina.** Cu prilejul săpăturilor făcute pe locul unde s'a ridicat înainte de groznicul cataclism, edificiul Universității locale, s'a dat printre ruine peste vechiul și vestitul drapel al acestui înalt institut cultural. Steagul a fost purtat în procesiune pe stradele orașului și, pe tot parcursul, a fost aclamat de populațiunea adânc emoționată, care își ridică pălăria înaintea steagului.

— **O voce — rădă.** Să face mare zarvă în perciunatele noastre în contra episcopului Lányi, carele în ziua de Sf. Stefan în catedrala din Oradea-mare a ținut o cuvântare împotriva jidanilor. Interesant pasajul acesta: »Am ajuns până acolo ca noi, cari am cucerit țara aceasta, cari am aprins aici făclile civilizațiunii, noi trebuie să ne rugăm de toleranță religioasă la acele confesiuni pe cari noi le-am primit și recunoscut preagrățios. Societatea trebuie curățită de gunoi; a sosit timpul ca să tragem sabia întru apărarea catolicismului și pentru crearea unui nou spirit în societate«. De notat că acest Lanyi a fost instructorul elirozomului nostru. În Israel este mare turburare.

— **Nenorocire la căile ferate.** Zilele trecute în apropiere de Sătmăr s'a întâmplat o ciocnire de trenuri de marfă. Trenurile cari mergeau cu toată iuteala, s'au ciocnit cu atâta putere încât locomotiva și 10 vagoane s'au zdrobit cu desăvârșire. În urma nenorocirii un frâns a murit pe loc, doi mașiniști au fost răniți mortal. Afară de aceasta patru fochiști au suferit răni grave și vre-o alți 5 au fost răniți mai ușor. În urma ciocnirii o mulțime de vite și porci — de transport — au fost nimiciți. În urma cercetării s'a aflat că nenorocirea a fost provocată de un tren de marfă, care plecase din gară înainte de vreme.

— **Blamajul poliției aradane.** Cezul deputaților români pedepsiți din partea poliției dela Arad, pentru »transgresiunea« de-a înființa cluburi politice fără concesiune ministerială — avisul presei maghiare! — a devenit aproape comic pentru poliție. Aceasta somând acum pe deputații I. Suciu și Șt. Pop, să-și facă pedeapsa, află în sfârșit, că pedeapsa nu s'a poate aplica, necerindu-se din bună vreme estra-darea deputaților, dela Cameră.

— **O catastrofă în Genf.** În fabrica de gaz a orașului Genf s'a întâmplat o explozie în urma căreia toate supraedificatele s'au prăbușit. Pagubele pricinuite sunt foarte mari, toate laboratoarele și magaziiile au fost nimicite. În urma anchetei s'a constatat că explozia a fost produsă din negrija unui muncitor, care încercase conductul de gaz la o ramificație, fără însă să-l izoleze. Probabil scânteiele produse de izbirile de ciocan au pătruns în lăuntrul tubului și aprinzându-se gazul acesta a transpus focul în gazometrul cu un volum de 1500 metri cubici. Din ferire bazenul nu era decât pe jumătate umplut, totuși pereții gazometrului au pleșnit, iar cupola i-a fost aruncată la o mare depărtare. După stângerea focului provocat de explozie, de sub ruinele edificiilor au fost scoase 7 cadavre, doi oameni au dispărut fără urmă. Uzina de gaz va fi pusă în acțiune după câteva zile.

— Vizita regelui Carol. Ziarele străine au reprodus știrea, că vizita pe care Regele Carol urma s'o facă la Viena în zilele de 5 și 6 Septembrie a fost amânată din cauza boalei Reginei. Știrea aceasta este absolut falsă. Regina nu s'a află cătuși de puțin suferindă, iar Suveranii sunt hotărâți a nu părăsi țara în anul acesta. M. L. vor rămâne la Sinaia până la începutul lunii Octombrie.

— Adunare poporală pentru bancă. La Pecica a fost o adunare poporală a mai multor mii de kosutisti, primind moțiunea deputatului Lazar Zóard, în care s'a cere banca autonomă. Din adunare s'au trimis depeșe de ederență lui Iusth și Fr. Kossuth. Se fac pregătiri pentru un mețing la Târgu-Mureșului.

— Jude omorât. Judele din Ticvaniu mare Timotei Stanimir a fost ucis în porumbiștea proprie de un necunoscut. Foile șoviniste caută să-l prezinte pe jude ca pe o jertfă politică fiind aceasta mare corteș a lui Siegescu. Pot fi liniștite perciunatele, e vorba numai de o resbunare simplă având ca motiv femeea.

Nou alesul episcop de Caransebeș, a fost zilele aceste în Sibiu, pentru a să supune examenului canonic prescriș.

— Inștînțare. Drept răspuns, la nenumăratele scrisori, ce ni s'a adresează de către învățătorii noștri, comunicăm următoarele:

În urma ordinului P. V. Consistor Mitropolitan, o comisiune a lucrat »Planul general și planul particular al oarelor prescise pentru școalele primare cu 1, 2, 3 învățători, din întreagă provincia mitropolitană gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș«.

Aceste orare, după ce au fost aprobate sau și tipărit în limba română și limba maghiară și s'a pot procura dela Librăria seminarului teol. gr.-cat. din Balázsfalva, — toate combinate în o broșură cu prețul de 2 cor. porto 30 fileri.

Toate aceste planuri, 12 la număr, sunt compuse în consonanță deplină cu Art. XXVII—1907. Au formatul recerut, mărimea 25/40 cm., așa încât, după ce s'a vor subscrie de directorul școlii și învățător, s'a pot afișă în fiecare școală.

Atragem atențiunea tuturor senatelor noastre școlare, precum și a învățătorilor noștri asupra acestei lucrări unice în felul ei, care va ușora și promova în mod însemnat munca învățătorului român, având fiecare după trebuință gata atât orarul general, cât și orarul particular, cu ocupațiunile directe și silente.

Totodată Vă aducem la cunoștință cumcă s'a gată și noul plan de învățământ însoțit de un îndreptar practic-metodic. Această lucrare vă da cam 12 coale tipărite, octav mare și s'a va pune sub tipar la începutul lunii Septembrie, îndată ce s'a va aproba de către Arhiepiscop și inspectorii școlari, — convocați pe zilele 2—6 Septembrie a. c. st. n. la ședință plenară.

— O moșie nemeșască în mâinile românilor. Cetim în zărele unghurești că d. Oct. Vasu, adv. în Făgăraș a cumpărat moșia de 800 hectare din Retisdorf dela fostul prefect al comitatului Târnavă-mare, Béldi László cu 540,000 cor. Moșia aceasta ajunsă pe mâinile românilor făcea câtva parte din proprietatea conților Haller. Dr. Vasu va parcela jumătate dintr'nsa pentru țărani, iar jumătate o va păstra pentru sine.

— Dragoste omoritoare. În comuna Corbu din Săcuime feciorul George Druga a lui Gavril era îndrăgostit în fata lui Dumitru Șerban, Ioana, de vreo câțiva ani. Părinții lui George i se opuneau întru a o lua în căsătorie. Din pricina aceasta tinărul Gheorghe s'a împușcat.

— Revista temniței. Sâmbătă în 28 Aug. c. a fost eliberat din temnița de stat din Seghedin dl. Dr. D. Lascu, cunoscutul luptător Bihorean, după ce și-a împlinit osânda de 6 luni, pentru un articol publicat în »Tribuna«.

De prezent s'a află în temnița Seghedinului 3 învățători, anume Cornel Popoviciu din Seghiște (Bihor, 4 luni), Amos Tulea din Caransebeș (6 luni) și Nichifor Vereșmortean din Dacea (1 lună), apoi proprietarul foaiei noastre, Silvestru Moldovan.

Miercuri în 1 Septembrie c. a intrat în temnița dl. Spuderca, dela »Gizeta Transilvaniei« din Brașov, pe timp de 4 luni.

Dintre Slovaci s'a află de prezent 3 inși în Seghedin.

— Două explozii groaznice s'au întâmplat zilele trecute, amândouă în apropierea Pestei.

Una s'a întâmplat în fabrica de cartușe a lui Weiss Manfred, omorînd 9 vieți tinere, eară cealaltă s'a întâmplat în o rafinerie de petrol, unde s'a aprins un cazan de petrol subțiat, după cum spun inginerii fabricii »de sine« rânind de moarte trei muncitori.

— Tirolul, acești »Munți Apuseni« ai Austriei își serbeză suta de ani dela luptele eroice, ce le-au purtat vitejii tirolzi sub conducerea lui Andreas Hofer, împotriva dușmanilor țării, bavarezii și francezii. La sărbările strălucite, aranjate din acest prilej în Innsbruck, va lua parte și M. Sa Impăratul.

— Apel! Comuna bis. gr.-or. Tăuț a fost silită a începe z'direa unei biserici nouă. Nedispușând de avere, în scopul acesta a făcut în mai multe rânduri arunc pe popor. Fiind însă comuna foarte mică și din seamă afară săracă și aflându-ne și în un an rău fără concursul obștei române ne este imposibil a o termina, necum a o și prevedea cu cea de lipsă. Apelez deci și pe aceasta o cale, către toți aceia, fie din apropiere sau depărtare — cari interes au și dragoste poartă în inimile lor față de altarul Domnului și li rog, ca să binevoiască a ne oferi mâna de ajutor în scopul de mai sus, fie prin trimiterea de sume bănești, feșnice, candelă, candelabru, prăpori, cărți bis. s. a. În speranță că apelul nostru va afla răsunetul dorit în inimile române, rămân, Tăuț (Totfalud u. p. Metesd) la 24 Aug. 1909 — În numele parohiei rom. gr.-or. Dionisie Popovici preot rom. gr.-or.

— Congresul medicilor. Săptămâna aceasta s'a început congresul medicilor, la care participă vre o 3000 (?) de medici, (unde sunt cele 8000?). S'a fac firește sărbări mari, pe cheltuiala statului. Bietul Andráuy și-a scrintit piciorul, că nu poate lua parte, dar ceilalți din bandă sunt acolo. Ce ne miră este, că participă și următorii medici români, din România: V. Babeș, Constantin Angelescu, Ilean (dece nu Ioan, ori li este rușine, că-i român?) Păian. Așteptăm lămuriri!

— Minerva, marea și escelenta gazetă din București, continuă a apărea zi de zi cu un vast material, instructiv și interesant și cu cele mai bogate informații din țările locuite de Români și din lumea întreagă. În ea găsim aproape zilnic articoli, aprecieri și știri despre stările noastre, a Românilor din Ardeal și Ungaria. Remarcăm d. p. numărul dela 12/25 August c. în care pe lângă informațiile telegrafice despre conflictul dintre bisericile noastre și guvern, despre răspunsul presei maghiare la memoriul medicilor, rom., despre manifestul foilor noastre în gazetele franceze etc. găsim următoarele, ce ne privesc: Un apel către președinții Ligei în legătură cu înțelegerea magiarizării; Impresii din Săliște, din prilejul sărbării tinerimii studioase române de acolo; reproducerea unui pagini din primarticolul »Foaiei Poporului« dela 9/22 August sub titlul »De preste munți« etc.

În nrul viitor azi vom da o parte din frumoasa descriere a Săliștei.

— Dl. A. C. Cuza, profesor universitar la Iași, va candida la scaunul de senator din acel oraș, rămas vacant prin moartea regretatului dr. C. Botez. D. Cuza, care a candidat, în alegerile generale trecute, la colegiul al II-lea de Cameră din capitala Moldovei, alături cu d. N. Iorga, va candida și acum ca naționalist.

— Zeppelin la Berlin. Marele aeronant german Zeppelin a mers, conform promisiunii sale, cu balonul său cârmuibil la Berlin, unde a fost primit cu mari onoruri din partea însuși a împăratului german.

— În Folticești, una din comunele moldovenești aproape cotropite de jidovime, un ofițer român, căpitanul de stat-major Popovici, a fost înșulțat pe stradă de evreul Puchner. Ofițerul, neputând suferi obraznicia evreului, l-a palmuit. Mai mulți evrei atunci încunjură pe căpitan; dar soldații cari treceau pe stradă intervin, și perciunatii o iau la sănătoasă.

— La fondul de 20 bani »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, din privilegiul avansării dlui Zacharie Colceriu din Sighișoara de cancelist comitatens, au dăruit familia preotului Chirion Munteanu din Trapold 1 cor.; familia dlui Teodor Mosora din Sighișoara, 40 b.; Ioan Suciu, revizor r. (Sibiu), 1 cor.; I. Varga, contabil, 20 bani; Zaharie Colceriu, 1 cor. și Dr. Vasile Covrig, cand. de adv., (Sighișoara), 40 bani. La acelaș fond au mai dăruit: Ioan Hanzu (București), 1 cor.; Maria Moga, din privilegiul onomastică sale, 40 bani; Nicolae Comanici, notar (Gura-râului) și soția sa Ana n. Nicola, 1 cor. Vic. Tordășian, prezid., 10 bani.

— Teatru maghiar. Din 1 Septembrie va ține în orașul nostru o serie de reprezentații o societate teatrală maghiară. Pe 1 Septembrie este afișată piesa: »Năvălirea tătarilor«.

Cele dintău autorități din țară și strălucite recomandă »Kufeke«, ca cel mai bun nutriment la vărsare, diaree, caetar de intestine etc.

Pentru copii și oameni mari

214 4—5

POȘTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

S-u. Am primit toate artic. Le vom tipări cu Garm dela »C. de Aur«. Material destul. La Răv. am dat.

A. Blana, Șoala. Nr. viitor, deoarece a sosit coresp. cam târziu.

I. Bulea G. E. prea lungă. Scris mai pe scurt și publicăm.

Minor. A sosit prea târziu și numai este actuală.

Fopovici, Opațifa. 1., Pigmalion este un rege al Feniciei, ocără în povestea descoperire purperei și a colonizării vestitei Cartagine. 2., Pöstyén e în comitatul Nyitra (slovăcime), 3. 4. 5. Nu ne-a sosit răspuns.

I. Copăcian, Jidvei. Am primit. Foaia își merge.

Să poate căpăta în tot locul

27 26—42 a lui Sarg
oremi de dăbit seiscumlarat de lișcă, plătoreasă
dintți curăț, albi și sănătoși.

Proprietar editor: Silv. Moldovan
Rédactor responsabil: Ioan Imbăruș
Tiparul »Tipografiei« Henric Meltzer.

Nr. 41

214 1-1

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa edificarea școlii gr-cat. din Vurpăr (cercul Nocrich (Ujegyház) p. v. Ujegyház în 12 Sept. 1909 la 2 ore d. p. să va va ținea licitațiunea, prin aceasta să reoarcă să-și înainteze ofertele în scris însoțite de cautiunea de 728 cor. adică șapte sute douăzeci cor. la oficiul parochial gr-cat. din Vurpăr cel mult până la 12 Nov. 1909 la 10 ore a. m.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre aceste lucrări și anume Planul și preliminarul de spese, cum și condițiunile aprobate de Preav. Conz. Metropolitan la 13 Oct. 1908 sub Nr. 7496 să pot studia zilnic dela orele 10 a. m. și de comitat sub Nr. 12238—1908.

Vurpăr, la 1 Sept. 1909.

Ioan Siars,
par. gr-cat.

Struguri de masă

de soiurile cele mai fine, dulci, mari la bozambe, zilnic proaspeți din vie, pachet de 5 kg. Cor. 3.

L. Altnen
VERSEZ, Ungaria

213 1-4

Vinuri de masă escelente,

șitra cu 36, 40 și 48 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negustoria de vinuri

JOSEF SCHULTZ
Sibiu, strada Urezului 20

Căsătorie repede

doresc multe dame cu avere. Domni, chiar și fără avere, să se înștiințeze.

M. Rothenberg, Berlin N. W. 23.
136 5—52 Correspondență ungară.

CAUT

un post de mașinist la stabile cu 3 până 20 puteri de cai, pe lângă salar modest, având diploma de mașinist. Oferte la **Ioan Bredean,** Vizakna, 855. 202 3—8

„Anunț.”

În prăvălia de fer a subscrisului află aplicare imediat un băiat absolvent de 1—2 clase gimnaziale. Ceice cunosc și limbi străine sunt preferiți.

Doritorii a se adresa la
Stan Stefla, comerciant
Szelisye (com. Szeben)

204 3—3

Epilepsia. Cine suferă de epilepsie, nevoie și alte boale de aceste nervoase, să ceară o carte de deslușire, care să capătă gratis și franco prin Priv. Schwanen-Apotheke, 177 Frankfurt a M. (Germania). 7—52

Cheag natural în formă de praf.**Important**

pentru fabricarea de caș. Cheagul natural al Dr. Blumenthal în formă de praf, este cel mai bun și mai eficient mijloc pentru închegarea laptelui, chimice curat, întrece mult toate mijloacele de închegare de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai buni culici de viței. El este absolut liber de materii fetide, colorate sau mucoase provenind din culici; de acide sau alte substanțe întrebuintate prin conservarea cheagului obicinuit.

Prin această curățenie absolută, recunoscută de fabricanții cei mai competenți în brânzături, cheagul natural nu împiedică de loc fermentațiunea normală a brânzei, îi dă o tăietură foarte fină, evită umflarea și prin îndepărtarea mai perfectă a zăcului produsul e mai bun.

O încercare ne convinge.

Singura vânzare de cheag natural de-al lui Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru Gallia, Bucovina și Ardeal la

M. LINDEMANN, agentură
Storozynetz (Bucovina).

Dose de probă gratis și franco rog a se cere dela 135 13—26

M. LINDEMANN, Storozynetz (Bucovina).

Din mână liberă să vând casele văduvei Gergelly, cu un etagiu, situate în centrul Săliștei. Informațiuni să pot lua la proprietăreasa

Văduva Thereze Gergelly

215 1—3

in Săliște.

Voiești să te însori?

Suntem împuterniciți din partea mai multor dame (între cari unele cu copii nelegiuiți sau cu scaderi trupești etc), cu avere dela 5—50,000 cor. să le căutăm soți potriviți. Numai domni (și fără avere), cari au gânduri serioase și nu sunt împiedecați pentru o căsătorie grabnică să scrie pe adresa

L. Schlesinger
BERLIN 18, Deutschland

212 1—52

Atelier nou de pantofărie și cismărie

Sibiu, strada Ocnei Nr. 17.

Imi permit a face cunoscut onor. public din loc și jur, că mi-am deschis un atelier de pantofărie și cismărie, str. Ocnei 17, unde pe lângă prețurile cele mai ieftine și serviciu solid și prompt să efectuează ori și ce lucru din branșa aceasta pentru bărbați, femei și copii.

Rugând sprijinul publicului românesc, semnez cu stimă

Gheorghe Limpede,

203 3—3

măiestru pantofar.

CURSURI PRIVATE

pentru

croit, desen de croitură și cusut,

după metodă vieneză, cea mai ușoară, ține

ANNA KENZEL,

209 2—3

Sibiu, strada Urezului Nr. 12, etagiul I.

Eleve din provincie să primesc în întreținere. Începutul cursurilor 15 Septembrie n.

Școala de muzică Kaiser,

concesionată de autoritățile școlare, institutul de învățământ pentru toate ramurile muzicii, incl. Operă și operetă (Plan, muzică vocală, orgă, toate instrumentele de orchestră și teorie). Curs pentru examenul de stat (în anul școlar 1908/9 să aprobară 29 de candidați — până acuma în total 234 din partea statului). Curs pentru dirigenți de coruri și orchestre. (Candidaților li-să dă ocaziunea de exercițiu în dirijat coruri sau orchestre și după absolvare să îngrijește institutul de angajament). Cursuri speciale pentru maeștrii de pian; cursuri feriale (Iulie—Septembrie); secție pentru învățământ teoretic. Frecvență anuală 850 de elevi din monarhie și străinătate. Puteri didactice de rangul prim. Prospecte și îndrumări să dau gratuit din partea cancelariei institutului: Viena, VII/1, Ziegelgasse 29 — Telefon int. 609/VI. Îndrumări pentru întreținere și quartir la familii cinșite. 211 1—8

A PA HERMA

apă de fântână de isvor
chimice curată, impregnată cu acid carbonic.

Ca apă de masă înviorătoare și sănătoasă, e foarte gustoasă amestecată cu vin, sirup de smeură și zămuri de alămăie.

Să capătă în toate negustoriile mai mari, restaurante și cafenele și la proprietarul fântanei

148 11—

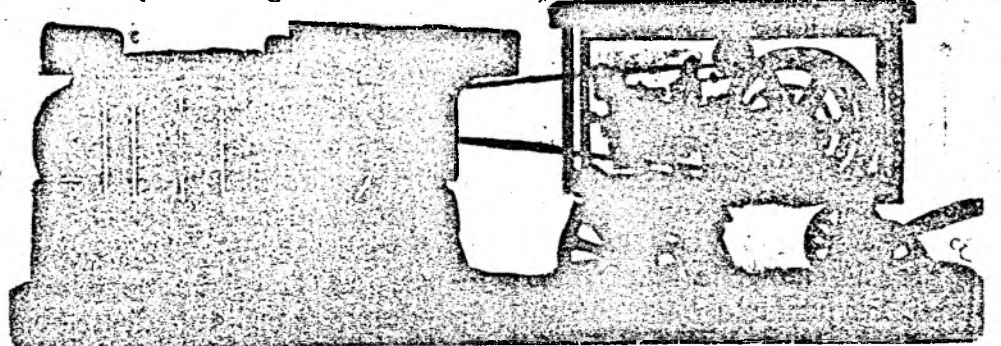
E. RUMLER

Sibiin, Schwimmschulgasse 4

Osers și Bauer fabrică specială pentru construirea de motoare.

VIENA XX., Dresdnerstrasse 81-83/a.

Filială pentru Ungaria: BUDAPESTA VI., Podmaniczkygasse 18.

Locomobile cu benzin

Fabricate recunoscute de clasa primă. Garnituri complete de îmblătit.

Motoare ou benzin.

Motoare cu gaz sugativ.

Forța de mână cea mai ieftină din prezent (2—3 fileri spese de mână). Preste 1000 aranjamente în mână. Condiții de plată favorabile. Preliminare de spese gratis și franco.

În timpul din urmă am furnizat garnituri de îmblătit între altele următoarelor firme: Schlosser Ioan, Sas-Veseș, 8 HP aranj. de îmblătit. Pop Antonie, Bucurdea-vinoasă-ungurească I. Alba Iulia 8 HP aranj. de îmblătit. Nicolae Băcilă, Nucet, I. Sibiu, 10 HP aranj. de îmblătit. Faff Mihály Felső-Bajom, 4 HP aranj. de îmblătit. Nuszbaum Aron, Bethlen-Sz.-Miklós 4 HP aranj. de îmblătit. Doczy, Csikszereda, 10 HP aranj. de îmblătit. 39 21—26

Esti nervos?

Esti slab și eshauriat? Te-a părăsit forța veche și vioșia tinereții? Ai apetit slab? Mistuirea și-i rea? Suferi de scaun neregulat, dureri de spate, durere de cap, insomnie sau observi că puterea de viață și obosită?

Pentruce nu cerci cu electricitatea?

Dacă te provoci la aceasta foaie, îți trimitem bu-curos broșura noastră asupra „Elektroterapii moderne“, franco și gratis și suntem aplicați a-ți demonstra în in-stitutul nostru miraculosul nostru metod de cură.

Elektro-Vitalizer, Institut med. de ord.
BUDAPESTA, IV. Károly-körut 2,
 Mezzanin 51.
 190 4-4

Scrisoare de mulțumită!

Carol Schreiner, econom, Rust, See-gasse 33, cott. Vas, scrie în 12 Ian. 1909: Stimata Dle! Prima folosință a aparatului Dv. mi-a redat numai decât somnul, pe care nu-l avusesem de aproape un sfert de an. Durerea în piciorul drept și în șele nu încetează așa re-pede, dar în tot timpul curei putui să-mi is-prăvesc lucrurile, pecând înainte de folosirea aparatului nu puteam nici mânca, nici sta, nici șede, nici ingenunchia de durere. După o fol-osință de 5 luni, sunt ca înainte de boală și grație escelentului Dv. Elektro-Vitalizer, du-rează de 4 luni, fără a recidiva.

Cupon pentru cartea gratis.

La Elektro-Vitalizer, instit. medical de ordin.
 Budapesta, IV., Károly-körut 2. Mezzanin 51

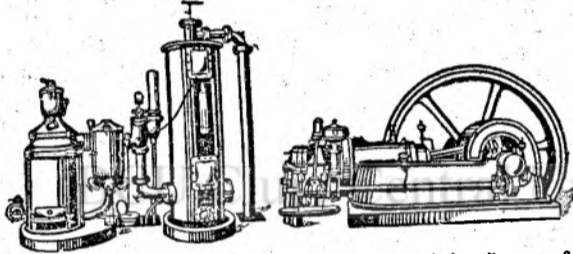
Vă rog a-mi trimite opul: „Tractat asu-prra Elektro-Therapiei moderne“ gratis și franco.

Numele: .....
 Adresa: .....

ATENȚIUNE! Inainte de a cumpăra motor, adresează-te la noi, căci cele mai bune motoare pe lume sunt motoarele cu gaz sărac (Sauggas) sistem Benz cu focul sau de antracit sau cărbune de lemn sau de brichetă și cocs.

Să pot avea în ori și ce mărime.

Condiții favorabile de plată.

Peșina Ieftine. 176 7-20

Motoară de benzin, gaz și oleu în cele mai simple esecutări; să pot folosi pentru scopuri de economie și industrie pe lângă garanță.

KALMÁR și ENGEL fabrică de mo-toare și mașini
 BUDAPEST, V. Lipot-körut 18 sz.

Cataloge gratis și franco.

Specialiști să trimit gratis.

Institut indigen. Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu o o întemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții: 21 32-52

contra pericolului de incendiu și esplosiune,

edificii de ori-ce fel, mobile mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asig-urări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Vălori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:
95,816.412 coroane. 9,882,454 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484.278,88 c. pentru capitale asig. pe viață 4,028.113.12 c.

Oferte și ori-ce informațiuni să pot primi dela:

Direcțiunea în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Ieftin și real.

4 părechi de ghete cu 7 Coroane.

Prin cumpărarea unei enorme cantități de articli de ghete, numai în timp scurt să vând pe preț de nimica: ghete cu șinoare pentru bărbați, dame și copii, cu talpă tare bătută cu cuie, cu beșeți foarte fine, fasonul cel mai elegant și tari. Mărimea după cm. și Nr. Toate 4 părechile costă numai 7 Cor. Expediție cu ramburs.

Salo Horovic

132 14-15

Export de ghete americane
 CRACOVIA, st. Dittels 57

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
 Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12.

recomandă p. t. publicului cele mai noue stote de vară în mare asortiment

noutățile

scote chiar acum, pentru haine de bărbați stote englezești, franțuzești și indigene, din cari se esecută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacke, Jaquette, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stote pentru pardisiurii și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenșilor confecționate în atelierul meu înși per-mit a strage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți

în cazuri de urgență confecție-on au rind complet de halac în timp de 24 ore. 81 17-

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după pre-scripție croitura cea mai nouă.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și suciri trușești sunt atru-fiate și cari în urma ușurimei din tinerețe și prim deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestor stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri bine-voitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexua-lă, — trebuie să fie cineva cărui a oamenii să-și încredințese fără teamă, fără șfială și cu încredere năcazurile lor secrete. Dar nu e în dejuns însă a destăinui aceste năcazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al D-rului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât băr-bații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucirile trușești ale bolnavului să curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eli-berază de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metodel lui propriu de vindecare, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilitice, boalele de țeve, beșică, nervi și șira spinărei, încu-păturile de confusie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale feme-ști. Pentru femei e sală de așteptare separată și șire separată. În ceace privește cura, depăr-tarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plă-cere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vor-beste perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, orie la dorință să retrimite fecărui. Institutul se îngrășește și de medicamente speciale. Visitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta VII. Rákóczi-ut. 10. 80 22-

Cancelaria avocatului
Dr. Ioan Ivan

să afli în
SIBIIU, strada Cisnădiei Nr. 49.
208 2-3

AVIZ!

În atelierul meu de măsurit din Cacova (com. Sibiu) să primesc 2 învățăceli de la etatea de 13-18 ani pe timp de 2-4 ani de învățatură. Alte condiții să dau în persoană.

Totodată să primesc și 2 calfe cu o purtare morală bună.

Cacova, 8 August 1909.

Ioan Pomnăcean
măstru măsur.

205 2-2

Nr. ad. 9717/909

210 2-3

Publicațiune de licitare.

Din partea subscribului scaun orfanal se publică prin aceasta, că la 4 Septembrie a. c. dim. la 9 ore se va vinde de bună voie pe calea licitațiunii publice, în cancelaria subscribului scaun orfanal, casa minorenei Eleonora Szász în Nagyszeben, Zeughofplatz sub Nr. 15 indusă în protocolul funduar al orașului Nagyszeben Nr. 852, Nr. topografic A + 1489.

Prețul de strigare este 13,000 cor. v. d. și 10%. Casa se va vinde plusoferentului.

Condițiunile de licitare se pot vedea în v. arele oficioase în cancelaria subscribului scaun orfanal.

Nagyszeben, în 26 August 1909.

Scaunul orfanal comitatens:

Gottschling
president

De vânzare

este o Poartă de casă în stare bună cu preț ieftin. Informații mai de aproape să pot lua la **Hotel Mihailu** Str. Turnului Nr. 11.

90 16-

Un mașinist

cu atestate bune, examinat, pentru ori ce specie de mașini, ca locomobile, mașini stabile, motoare cu benzin, strunar de fier și monter pentru ori și ce caz, caută un loc, pe care îl poate ocupa în timpul cel mai scurt. Adresa:

S. Solomon
Brassó, Deák u. 7.

sau

S. Solomon
Nagyszeben, Heuplatz 4.

165 10-10

Cărămizi și țigle

se afli în magazinul nostru din **Bistrița**, piața Cailor Nr. 9. cu următoarele prețuri:

o mie de cărămizi	{	în magazin . . .	28 C.
		în wagon la gara din Bistrița . . .	34 C.
o mie de țigle (și-repuri)	{	în magazin . . .	15 C.
		în wagon la gara din Bistrița . . .	16 C. 40 f.

Cărămizile și țiglele (și-repuri) sunt de calitate superioară,

lucrate și arse foarte bine,

din vestitul lut mălos ce se afli în Bistrița.

Comandele cu calea ferată se efectuează prompt. Prețul se rambursează, dacă nu se statorcesc altcum condițiile de literare.

Probe la cerere se trimit.

Societatea acționară de cărămidărie

în Bistrița (Besztercze)

207 2-20

Pentru tipar responsabil Henric Meltzer.

„AURORA“

Intreprindere Română în New-York 204 — W. 14 th. st. —

Director: **Dr. E. Lucaci.**

Fondată și încorporată conform legilor statului Illinois în anul 1909.

În toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma „Aurora“. **Banca Română „Aurora“**. Dacă cineva dorește să trimită bani din America în țara veche, ori are bani de depunere să se întoarcă la banca română „Aurora“ din New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora“ De doriți orice soi de cărți, de rugăciuni, de cetit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți ori în America, ori din America în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela întreprinderea „Aurora“ 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe orice linie vă putem vinde bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi adăpost în casa română de emigrare „Aurora“ 204 W. 14 th. str. care este singura întreprindere română încorporată după legile Statelor-Unite.

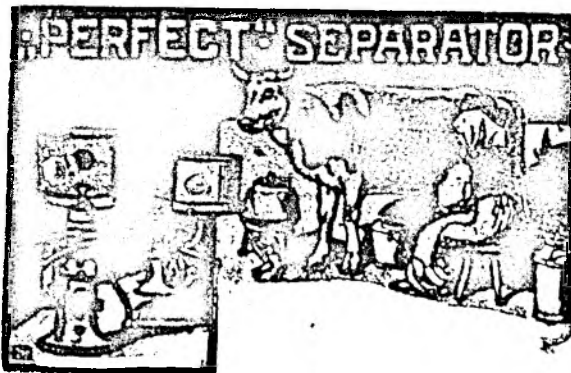
Toți Românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America sunt rugați să informa biroul central „Aurora“ despre locul unde petrec ori unde s'ar muta cu locuința, ca să fie ținuți în evidență în registrele căsii de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceară deslușiri la întreprinderea „Aurora“.

98 19-84

Toate epistolele să se trimită la adresa: **Dr. E. LUCACIU**, director
204 — W. 14 th. str. New-York S. U. A. de N. —

Cine dorește răspuns este rugat să alătura o marcă de 30 fileri ori cinci cents.

Cu mașinile de smântănit și de unt

putem să alegem din 23 de litre lapte bun un chlgr. de unt, până când prin procedeul obișnuit ne trebuie 32 de litre de lapte. Prin mașinile aceste să poate sporî venitul anual al unei vaci bune cu 100 de cor. la an și pe lângă toate mai avem și lapte bun, curat și dulce și

zară, care să poate folosi în gospodărie foarte bine. Prospece detaiate și prețuri la dorință să trimit.

Toate articolele trebuincioase pentru creșterea și grijirea vitelor să afli în asortiment bogat, pe lângă prețuri ieftine la

28 30-52

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.

Secția de motoare a fabricii de mașini din Brünn-Königsfeld.

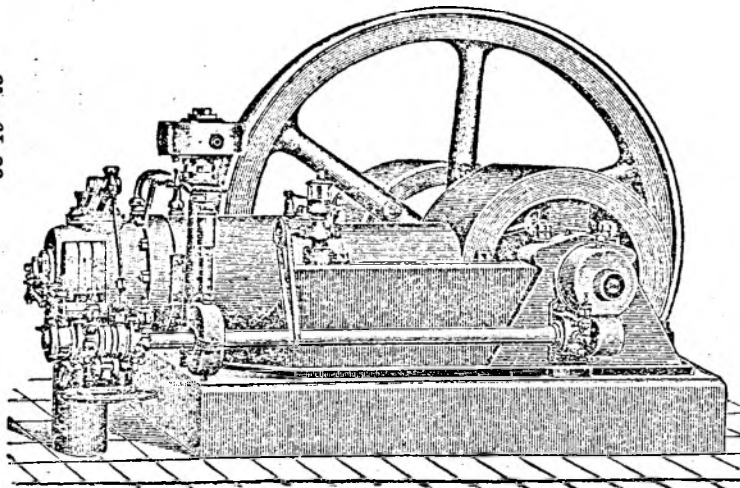
Singur vânzător: **Abeles Emil**, Budapesta, V. Váci-ut Nr. 14.

Motoare cu benzin-petrolin

Consumație de benzin garantat puțină!

Fabricațiune I-a.

58 10-25

Esecuție solidă, tare.

Locomobile cu benzin

pentru mânărea de mașine de îmblătit.

Motoare cu gaz sugativ I-a

aranjate pentru încălzire cu koks, antracith și cărbuni de lemn.

Prețcurant și preliminar gratis! Reprezentant pentru Ardeal:

ROZMAN LAZAR, Alba-Iulia, Báthori uteza.

Cerneala de imprimat Otto Baer, Drezda—Budapesta.